

Gäller för:

Dokumentansvarig: Ekonomichef

Dnr : **190636**

Budgetunderlag kommunstyrelsen, 2027-20299

Budgetunderlagets funktion

Under hösten 2023 beslutades om en ny budgetprocess vilket innebär att kommunfullmäktiges budgetbeslut även innehåller preliminära ramar för nästkommande år. Utifrån dessa preliminära ramar ska respektive nämnd upprätta budgetunderlag som beskriver konsekvenserna av den preliminärt tilldelade ramen samt kompletterande information/specifiering av förändrade behov senast augusti månad. I denna rapport beskrivs kommunstyrelsens budgetunderlag för 2027–2029.

Kommunstyrelsen har en särställning jämfört med övriga nämnder på så sätt att uppdraget är bland annat att samordna, leda och stödja övriga nämnder/förvaltningar. Detta uppdrag behöver utvecklas. Vissa uppdrag, åtaganden och behov som kommunen har uppfylls till viss del eller inte alls och ett aktivt ställningstagande måste göras. I vissa frågor kommer förstärkningar på kommunstyrelsen innebära fördelar för övriga nämnder medan minskningar i många fall kan innebära suboptimering.

Preliminär budgetram 2027

Ram 2026	82,5
Förändringsuppdrag	-0,8
Ram 2027	81,7

Kommunstyrelsens ram föreslås minskas från 82,5 till 81,7 mnkr vilket beror på det förändringsuppdrag som givits. Kommunstyrelsen får inga tillskott baserat på befolkningstillväxt och har heller inga större interna eller externa intäkter, utan har en helt ramfinansierad budget.

Önskemål om utökad ram

Under våren 2026 har kommundirektörens ledningsgrupp (KLG) gjort en gemensam prioritering över förvaltningsgränserna utifrån de behov som

identifierats i kommunens olika verksamheter. Utifrån prioriteringen har behoven/önskemålen bedömts enligt följande definitioner:

Kostnadsökningar: Rena kostnadsökningar som inte går att undvika, dvs oavsett om något beslut fattas eller inte kommer förändringen innebära ökade kostnader för kommunen. Om medel inte tillskjuts måste det ske en omprioritering inom den aktuella nämndens ram. Följande kostnadsökningar har identifierats för kommunstyrelsen:

Licenser (Microsoft m fl)	0,35 mnkr
TÖP kulturmiljöer	0,6 mnkr
Nytt lönesystem	3,2 mnkr (2027-2030)
Ökade kostnader SÄRF	0,6 mnkr
Driftskostnader investeringsprojekt	2,7 mnkr
• Skolområde Olsfors	0,6 mnkr (utöver de 0,3 som är avsatt 2026)
• Förskola s:a fjällastorp	0,5 mnkr
• Allaktivitetshall	1,0 mnkr
• Särskilt boende	0,6 mnkr

Prioriteringar: Identifierade behov som kan vara svåra att undvika eller som innebär ett stort mervärde för verksamheter och fördelas i tre olika klasser baserat på KLGs bedömning (högre, lägre och ej prioriterat).

Lägre prioritet

Controller/e- handel	1,0 mnkr
----------------------	----------

Ej prioriterat

Fler förrättningar	0,5 mnkr
Steg 2 TÖP energiplan	0,5 mnkr
Heltidstjänst miljö- och hållbarhet	0,4 mnkr (0,8 mnkr)

I samband med budgetdagen presenterade kommunstyrelseförvaltningen ett behov av Incident Respons Team (IRT), vilket i nuläget inte bedöms som aktuellt då kommunen istället tecknat en cyberförsäkring där en liknande tjänst ingår.

Licenser, 0,35 mnkr

Kostnaderna för licenser fortsätter att öka, främst kopplat till kommunens gemensamma IT-plattform såsom databaser, office-paket och operativsystem. Förvaltningen arbetar aktivt med att sänka kostnaden för licenser genom att utforska olika möjligheter men kostnadsökningen är mycket svår att undvika utan att det får konsekvens för verksamheterna.

Tillägg till översiktsplan kulturmiljöer, 0,8 mnkr

En ändring i Plan- och bygglagen den 1 december 2025 innebär nya lagkrav vad gäller kulturmiljö. Kommunen ska i sin översiktsplan redovisa bebyggelse som är särskilt värdefull samt ge sin syn på vilken hänsyn som krävs för att tillvarata dessa värden. Förändringen innebär även en ökad bygglovsplikt inom kulturmiljö. Nya kunskaps- och planeringsunderlag krävs därmed. En inventering av kulturmiljöområden är gjord. En uppdatering av bebyggelseinventeringen (från 1997) samt en utredning som redovisar vad som krävs för att ta tillvara bebyggelsens särskilda värden behöver tas fram. För att uppfylla lagkraven redovisas detta sedan lämpligen i en TÖP för Kulturmiljö.

Nytt lönesystem, 3,2 mnkr (år 2027-2030)

Kommunen behöver genomföra en upphandling av nytt personal/- lönesystem. Systemet är ett av de mest komplexa med mängder av integrationer och kopplingar till andra system. För att genomföra upphandlingen på ett bra sätt behövs specifik kompetens i form av konsultstöd. I dagsläget är bedömningen att 1,2 mnkr behövs 2027. Kostnaden för år 2028-2030 är svår att uppskatta och påverkas av vilket system som blir aktuellt men en uppskattning är runt 1,6 mnkr 2028-2029 och 0,4 mnkr 2030. I samband med upphandlingen är det också lämpligt att kravställa mot en högre grad av digitalisering jämfört med dagsläget.

Ökade kostnader räddningstjänstförbund (SÄRF), 0,6 mnkr

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF) har under de senaste åren haft en underfinansierad budget och i juni beslutade direktionen om en rambudget som

innebär att underskottet täcks genom utökat medlemsbidrag från samtliga medlemmar.

Driftskostnader investeringsprojekt, 2,7 mnkr

För att genomföra kommunens långsiktiga investeringsplan för kommunala verksamhetslokaler behöver vissa detaljplaner tas fram. Dessa ska enligt redovisningsrekommendationer ej redovisas som en investeringsutgift. Utan detaljplan går det ej att genomföra de planerade investeringsprojekten.

Budget 2028-2029

Controller/e- handel, 1,0 mnkr

Ett område där många kommuner har identifierat en effektiviseringspotential är inom kommunens inköp, mer specifikt e-handel och avtalsuppföljning. E-handel innebär för kommunens del att leverantörer och deras artiklar läggs upp i ett internt e-handelssystem och sedan sker alla beställningar i det systemet snarare än i leverantörens egna webshop. Det innebär att kommunen kan styra vilka produkter som ska köpas in utifrån det upphandlade sortimentet. Det finns även möjligheter att välja produkter utifrån miljö/klimat kriterier. En fördel med e-handel är det förenklar fakturaadministrationen genom att leverantörsfakturan matchas mot beställningen och kan gå direkt till betalning om allt stämmer. E-handel underlättar även avtalsuppföljning främst kopplat till korrekta priser, men även arbetet med att följa upp avtalad kvalitet är ett utvecklingsområde där en controller kan stötta avtalsansvariga i uppföljningen. Upphandlingsfunktionen är placerad under ekonomiavdelningen och till följd av att ny permanent ekonomichef ska rekryteras är det inte läge att starta upp förändringen under 2027 då det är ett stort och omfattande arbete.

Hantering av förändringsuppdrag

Kommunstyrelsen får inga tillskott baserat på befolkningstillväxt eller liknande utan har en helt anslagsfinansierad budget. Det innebär att det inte sker något tillskott till verksamheten med automatik. Kostnaderna under kommunstyrelsen kan delas in i två delar.

Den kommunövergripande delen som t.ex. finansierar gemensamma lokaler, räddningstjänst, kollektivtrafik osv. är väldigt svåra att påverka och bestäms på många sätt av andra än kommunstyrelsen själva.

Den andra delen är kommunstyrelsens egna verksamheter med ekonomi/IT, HR/Lön, administrativa avdelningen samt plan- och exploateringsenheten. Dessa kostnader går att minska men det kommer få konsekvens för övriga nämnder. Förvaltningens bedömning är att det snarare behövs satsas på kommunstyrelsens verksamheter för att erbjuda ett än bättre stöd än att det minskas. Det finnas annars risker att nämnderna behöver bygga upp egna suboptimerade funktioner inom de områden där kommunstyrelsen behöver minska.

Kommunstyrelsen har under flera år visat på ganska stora överskott och det har inneburit att kommunstyrelsen ibland har tagit kostnader som kanske egentligen skulle höra hemma i en annan nämnd, detta har inte på något sätt varit optimalt utifrån ett ekonomistyrningsperspektiv men samtidigt ett smidigt sätt att hantera vissa kostnader, det rör främst kostnader inom IT. Den möjligheten kommer minska i takt med att kommunstyrelsens budget minskas.

Investeringar

Enligt kommunens riktlinje för investeringar klassificeras investeringar i tre kategorier.

Reinvesteringsbudget avser återkommande mindre investeringar som primärt används för att ersätta en befintlig tillgång, kapitalkostnader för dessa täcks normalt inom nämndens ram.

Investeringsprojekt är beslutade investeringsprojekt som ska genomföras. Investeringsbehov i form av helt nya lokaler eller omfattande ombyggnationer finns med i den långsiktiga investeringsplanen men beskrivs närmare i kommunens lokalresursplan och genomförs av kommunstyrelsen.

Reinvesteringsbudget

Kommunstyrelsen räknar med ett behov på reinvesteringsbudget på ca 3 mnkr om året för IT samt ytterligare 1 mnkr för ospecificerade investeringar t.ex. inventarier och mindre inköp av system.

Investeringsprojekt

Sedan tidigare har kommunfullmäktige beslutat om att avsätta investeringsbudget till nedanstående projekt.

Ny 7–9 Bollebygdskolan: 228 mnkr

Töllsjö idrottshall: 43 mnkr

Kontorslokaler individ- och familjeomsorgen: 4,0 mnkr (projektering)

Ny förskola s:a fjällastorp: 4,0 mnkr (projektering)

Investeringsplan

För kommunstyrelsens del återfinns de planerade investeringarna i kommunens övergripande investeringsplan som beskrivs närmare i lokalresursplanen.

